

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2011/12:1

Stenografiska
uppteckningar
2011/12:1

Fredagen den 16 september

1 § Jordbruk och fiske

Landsbygdsminister Eskil Erlandsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 19 juli 2011

Återrapport från informellt ministermöte den 11–13 september 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 20 september 2011

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag ber att få öppna dagens sammanträde. Förste man till rakning är landsbygdsminister Eskil Erlandsson med medarbetare. Mycket välkomna!

Jag ska börja med att fråga om det finns några A-punkter. Nej. Det finns två återrapporter. Har statsrådet någonting att säga på dessa punkter?

Anf. 2 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Tack för möjligheten! Jag är beredd att svara på frågor som nämnden har.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor på återrapporterna? Om så inte är fallet lägger vi dem till handlingarna.

Vi går till punkt 3 om utdelning av livsmedel. Det är en gammal be-
kant.

Anf. 4 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Den första frågan på dagordningen är en riktlinjedebatt om programmet för livsmedelshjälp. Vid jordbruksrådet i september 2010 tog det belgiska ordförandeskapet initiativ till att återigen diskutera den framtida utformningen av programmet.

Kommissionen presenterade då ett reviderat förslag till ny stödordning för livsmedelshjälp. Avsikten från det belgiska – och nu det polska – ordförandeskapet är troligtvis att testa styrkan i den blockerande minoritet som finns mot förslaget. Förutom Sverige består denna blockerande minoritet av Storbritannien, Tyskland, Nederländerna, Danmark och Tjeckien.

Det polska ordförandeskapet har skickat ut tre frågor inför diskussionen på rådet. Dessa skickade vi till riksdagen tidigare i veckan. Jag är av åsikten att det inte har framkommit några nya fakta som skulle kunna ändra det svenska motståndet till förslaget.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna under punkt 3.

Vi går till nästa punkt, vilket är punkt 5 om användning av biomassa.

Anf. 6 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Denna dagordningspunkt är en diskussion om användningen av biomassa i jordbruket. Den knyter an till en ministerkonferens på samma tema som det polska ordförandeskapet arrangerade i juli. I anslutning till julirådet hölls även en lunchdiskussion på detta ämne. Ordförandeskapet har inför rådet på tisdag presenterat tre frågeställningar som ska vara vägledande för diskussionen. Dessa översändes till riksdagen tidigare i veckan.

Jag kommer vid denna diskussion att framhålla att EU:s mål och åtgärder inom energi- och klimatområdet är en viktig utgångspunkt för diskussionen. Vad gäller den nya gemensamma jordbrukspolitiken kommer produktion av biomassa att vara en viktig utgångspunkt för en framtida biobaserad samhällsekonomi samt en åtgärd för att tackla klimatförändringarna. Det ger även utvecklingsmöjligheter för landsbygden och ökad sysselsättning.

För att bidra positivt till EU:s klimat- och energimål bör Sverige verka för en effektiv energiproduktion med goda klimategenskaper och ekonomisk hållbarhet, företrädesvis ur avfall och restprodukter, för att minimera negativ miljöpåverkan. Hållbarhetsaspekter och en tryggad livsmedelsförsörjning bör därmed ges hög prioritet. I detta sammanhang kommer jag att vara tydlig med att en viktig förutsättning för en konkurrenskraftig europeisk produktion av bioenergi måste grundas på att efterfrågan får styra vad som ska produceras.

Vad gäller frågan om tredjelandsimport vill jag avslutningsvis nämna att den svenska positiva synen på frihandel naturligtvis är viktig även när vi diskuterar denna fråga.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna under punkt 5.

Vi går till punkt 6, Övriga frågor. Det gäller EHEC-smitta och är en informationspunkt.

Anf. 8 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Punkten benämns, tror jag, frukt och grönt. Vi har fått information om en övrig punkt som vi ännu inte har fått några officiella dokument omkring eller sett på någon dagordning, men den rör alltså frukt och grönt. Den ska tas upp på Frankrikes, Spaniens och Italiens initiativ. De har som avsikt att vi ska införa regler som möjliggör ytterligare mark-

Anf. 9 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Jag ställde frågan i går om kompletterande information, och jag förstår att ni inte har fått tag på något ytterligare sedan gårdagens möte i miljö- och jordbruksutskottet.

Ett litet medskick är dock att ni är observanta på denna fråga. Den blev nämligen, tycker jag, ganska taffligt hanterad till en början. Jag tänker då på EHEC-smittan och spridningen under våren. Jag tycker att det är bra att regeringen nu är på tå och följer upp detta. Statssekreteraren antydde att regeringen sannolikt inte skulle hålla med om det förslag som skulle läggas fram, så vi välkomnar verkligen att så tidigt som möjligt få information – gärna också skriftlig – om processen och om hur detta kommer att hanteras.

Anf. 10 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Någon ytterligare och kompletterande information tror jag möjligen att vi kan delge nämnden.

Vi har förstått att Frankrike, Italien och Spanien gärna vill se mer pengar till återtåg från marknaden och mer pengar till gemensamma fonder. Vi tror att de vill se mer pengar till marknadsföringsåtgärder, och vi tror att de vill förstärka rättigheterna för de så kallade producentorganisationerna. De vill också se mer transparent marknadsinformation och striktare tillämpning av importregler.

Som jag sade i min lilla inledning handlar allt detta om ytterligare styrning av marknaden, och jag är helt överens med frågeställaren Pyry Niemi om att vi ska göra vad vi kan för att motarbeta sådana saker – om det nu blir ett skarpt förslag på detta tema.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Nu har vi haft en arabisk vår i Nordafrika. I stort sett det enda dessa länder kan sälja, förutom lite kemikalier och sådant, är grönsaker. Diskuterar ni som har ansvar för grönsaksmarknaderna i EU någonsin vad den arabiska våren innebär för europeisk grönsaksimport?

Anf. 12 PYRY NIEMI (S):

Det är bra att statsrådet kompletterade informationen. Jag tycker att det nu är viktigt att se att de pengar som betalas ut är en sista åtgärd. Det tror jag att vi alla är överens om.

Det är dock lika viktigt som medskick att när denna typ av smitta börjar spridas måste informationsvägarna fungera och tillsynsmyndigheterna agera på ett korrekt och tydligt sätt. Jag tycker inte att så skedde under våren. Det var en hel del brister i systemet och i modellerna, och här tycker jag att Sverige har en viktig roll att spela för att visa goda exempel på hur man hanterar denna typ av kriser på ett gott och konkret sätt.

Det var nämligen många misstag som begicks. Det var många näringar, eller snarare frukter och grönsaker, som utpekades helt i onödan. Det skapade naturligtvis förvirring, och givetvis blir trycket på återtåg av

frukt och grönt ännu större när vissa blir helt utslagna. Det är dock den sista åtgärden, så det är viktigt att förebygga i god tid.

Anf. 13 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Den nordafrikanska våren diskuteras, emellertid inte specifikt på det tema som ordföranden tog upp. Alldeles självklart tycker jag att den stora målsättningen för oss och det vi ska kämpa för är att få i gång en fungerande ekonomi i de spirande demokratier som nu håller på att byggas upp i den norra delen av Afrika.

Motsatsen är förfärande. Handel brukar, som vi väl känner till inte minst i Sverige, leda till utveckling och välfärd.

Vad beträffar Pyry Niemis frågeställning om hanteringen av den smitta som sprids under våren finns det, kan man konstatera i efterhand, alltid förbättringspotential. Jag tycker att vi är förhållandevis duktiga i vårt land på att dra erfarenheter från större och mindre katastrofer som inträffar. Bland annat det temat har jag diskuterat med ett antal av mina kolleger. Vi måste dra erfarenheter av det som har varit så att vi gör det bättre nästa gång. Det brukar vi göra i vårt land, och det brukar leda till att när nästa sak inträffar, för det inträffar alltid saker och ting, blir det något bättre.

Jag instämmer i vad Pyry Niemi säger i det fallet.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Med kännedom om stämningen i nämnden vad beträffar handelsfrågor tror jag inte att det finns en majoritet i nämnden emot om landsbygdsministern på ett uppfriskande sätt tar upp den aspekt jag tog upp beträffande den arabiska vårens möjlighet att överleva ekonomiskt, att det hänger delvis på att man har en ökad import i Europa av de varor som kan produceras. Det tycker jag vore bra.

Då det inte finns några andra frågor tackar vi Eskil Erlandsson för i dag.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Erik Ullenhag välkommen. Det finns inga A-punkter, men det finns möjligen en återrapport från ett möte den 11–12 april.

Anf. 16 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Herr ordförande! Den 11–12 april var det på RIF-rådet uppe ett meddelande om romers rättigheter och nationella strategier för integrering av romer som presenterades av kommissionär Reding. Kommissionären underströk vikten av åtgärder på nationell nivå liksom på EU-nivå, och kommissionen presenterade att man avser att följa upp arbetet och årligen rapportera till Europaparlamentet och rådet.

Det fanns en efterföljande diskussion vid en informell lunch. På den lunchen förde vi från svensk sida fram att det här är en fråga om mänskliga rättigheter, att det är varje medlemsstats ansvar men att vi välkomnade meddelandet och välkomnar ett gemensamt europeiskt arbete för romers rättigheter.

Om ordföranden tillåter det tänker jag nämna att det är en del vatten som har flutit under broarna. Senare har meddelandet omvandlats till rådsslutsatser som varit uppe i nämnden och samråts kring. Jag tänkte passa på att berätta även om detta. Det var i ett annat råd, det vill säga i Epscorådet i maj, som rådsslutsatserna slutligen antogs. Det var en diskussion i EU-nämnden senast jag var här. Det fanns önskemål om att vi ytterligare skulle trycka på jämställdhet och kvinnors rättigheter vad gäller strategi för romer på EU-nivå. Det gjordes från svensk sida. Vi har fått in något tydligare skrivningar om jämställdhet.

Jag var ganska tydlig med att det var en märklig situation därför att parallellt med att vi förhandlade fram rådsslutsatser på Europainivå pågick i princip deportationer av romer i Ungern, det vill säga ordförandelandet. Jag markerade även i den delen.

Utfallet av rådsslutsatserna blev bra från svenskt perspektiv och i enlighet med det samråd som vi har haft i EU-nämnden. Nu går det arbetet vidare med att man tar fram nationella planer i varje enskilt medlemsland.

Allra sist om RIF-rådet den 11–12 april. Kommissionen presenterade där även en rapport om tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna. I rapporten belyser kommissionen hur tillämpningen av stadgan fungerar i EU:s institutioner. Kommissionen informerade om att rapporten lyfte fram till exempel integrering av romer och jämställdhet.

Vi får se vad kansliet räknar ut, men min gissning är att vi nu har återrapporterat även från Epsco i maj.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Det var bra. Vi lägger återrapporten till handlingarna.

Anf. 18 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Kommissionen kommer i samband med RIF att presentera ett meddelande om europeisk integration av tredjelandsmedborgare, följt av en första diskussion.

Vi har inte haft saksamråd i den här frågan med arbetsmarknadsutskottet, och den enkla förklaringen är att meddelandet kom den 20 juli. Vi trodde att det ungerska ordförandeskapet skulle ta upp det senare, det vill säga under oktober eller november, och då hade vi hunnit ha ett saksamråd. Nu har vi saksamråd inbokat den 13 oktober.

Vid rådsmötet nästa vecka presenterar kommissionen sitt meddelande *Europeisk agenda för integration av tredjelandsmedborgare*. Presentationen följs av en första diskussion. På ett senare rådsmöte under hösten avser det polska ordförandeskapet att presentera rådsslutsatser baserade på meddelandet. Meddelandet *Europeisk agenda för integration av tredjelandsmedborgare* tar sin utgångspunkt i den demografiska utmaning som EU står inför. Det blir allt färre personer i arbetsför ålder. Laglig invandring och mer effektiv integration kan bidra till att EU bättre kan dra nytta av migrationens positiva effekter.

Kommissionen presenterar en rad förslag på insatser för att främja integrationsarbetet. Exempel på dessa insatser är att stärka migranternas delaktighet i samhället genom att erbjuda språkundervisning, anordna introduktionsprogram för nyanlända och en aktiv arbetsmarknadspolitik för att öka sysselsättningen bland migranter.

Vidare föreslår kommissionen fler åtgärder i utsatta bostadsområden, gärna genom partnerskap mellan olika aktörer.

Den som lyssnar på kommissionens förslag inser att en hel del av detta sker i Sverige. Man bör i diskussionen om integration säga att vi ligger oerhört olika till i de olika medlemsstaterna. Det finns många medlemsstater som har jobbat med integrationsfrågorna under mycket lång tid. Det finns andra medlemsstater som är väldigt nya, och en del av de forna kommunistiska länderna är över huvud taget nya som mottagarländer för migranter. En del av det som står i meddelandet kan vi nog se att vi jobbar ganska hårt med i Sverige.

Icke desto mindre trycker meddelandet på behovet av att tydligare involvera ursprungsländerna i integrationsprocessen. Det kan ske genom förberedande insatser före avresa, till exempel information om visumkrav, språkkurser och hjälp med validering.

Kommissionen föreslår vidare att de indikatorer som tidigare identifierats inom en rad områden – sysselsättning, utbildning, social integration och aktivt medborgarskap – används för att systematiskt och regelbundet samla in data. Dessa ska sedan ligga till grund för jämförande analyser.

Kommissionens roll är i huvudsak att underlätta erfarenhetsutbytet mellan medlemsstaterna och stödja den nationella politikens utveckling.

Svenska regeringens inställning, samordnat med riksdagen, är att Sverige bör välkomna kommissionens meddelande och anser att en lyckad och effektiv integration är en förutsättning för att både samhället och individer ska dra nytta av migrationens positiva potential.

Från svensk sida är det viktigt att understryka att EU har ett ansvar för en solidarisk flyktingpolitik. EU behöver dessutom migration för att

mildra effekterna av den demografiska utvecklingen och den globala konkurrenssituationen. Sveriges inställning är att en ökad arbetskraftsinvandring utgör ett positivt bidrag i detta avseende.

Sverige driver på för ett öppet och tolerant EU och stöder kommissionens ståndpunkt att EU behöver en positiv attityd gentemot mångfald och starka garantier för att grundläggande rättigheter och likabehandling efterlevs.

Allra sista kan jag säga att kommissionens meddelande i svenskt perspektiv är positivt. Sedan vet vi aldrig vad som sker under en sådan här process. Alla är medvetna om att det är lite olika strömningar i olika länder i Europa, men den svenska regeringens inställning kommer att vara att stå för öppenhet och tolerans.

Anf. 19 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ordförande! Jag tackar för föredragningen.

Vi ser problem med att man från central nivå ska styra integrationsfrågor på en väldigt detaljerad nivå, som här föreslås. Olika länder har olika tryck på sig, och olika länder har egna erfarenheter av vad som fungerar och vad som inte fungerar.

Vi vill i stället att man i högre mån ska få bestämma själv i de enskilda länderna hur man ska sköta till exempel integrationen, eller om man vill ha en större del av assimilation.

Vi har en avvikande mening på denna punkt.

Anf. 20 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Man får gärna ha avvikande mening. För att vara tydlig: Vad det här går ut på på EU-nivå är i princip det man brukar kalla för benchmarking mellan olika EU-länder. Den rättsliga grunden finns inte för att ta fram en gemensam integrationspolitik. Bakgrunden till det är att vi har så olika förutsättningar. Däremot har vi från den svenska regeringens sida välkomnat att vi utbyter erfarenheter, drar nytta av positiva exempel och på det viset går framåt. Men man får ändå ha en avvikande mening.

För att vara tydlig inför EU-nämnden: Det är inte en gemensam integrationspolitik vi ska ha på Europainivå.

Anf. 21 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Jag vill ge stöd för regeringens uppfattning. Jag tycker att det är precis på den vägen vi ska vandra, väldigt konkret och tydligt.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta diskussionerna, men det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna som menar att frågan om integration av tredjelandsmedborgare bör vara en nationellt bestämd politik.

3 § Rättsliga och inrikes frågor

Justitieminister Beatrice Ask

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 9–10 juni 2011

Återrapport från informellt ministermöte den 18–19 juli 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 22–23 september 2011

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Välkommen, Beatrice Ask med medarbetare!

Vi börjar med den vanliga frågan om A-punkter. Det finns A-punkter, och de ska vara avgjorda till kl. 14.00.

Det finns två återrapporter.

Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Sedan vi sågs senast har det hållits ett RIF-råd i Luxemburg och ett informellt ministermöte för rättsliga och inrikes frågor i Sopot i Polen. Jag kommer strax att återrapportera om dem.

Det första formella RIF-rådet under det polska ordförandeskapet i EU kommer att äga rum i Bryssel den 22–23 september. Jag vill informera nämnden om att vi inte har fått slutlig dagordning för detta rådsmöte. Coreper kommer att behandla vissa dagordningspunkter nästa vecka. Vi kommer givetvis att informera er om det sker några förändringar i samband med Corepermötet.

Utöver RIF-rådet nästa vecka planerar ordförandeskapet även för ett rådsmöte i Luxemburg den 27–28 oktober och ett i Bryssel den 13–14 december.

Vissa av höstens frågor på RIF-området kommer jag att beröra redan om en liten stund, och övrigt återkommer vi till. Jag börjar dock med återrapporteringen.

På RIF-rådet den 9–10 juni diskuterade vi flera viktiga frågor. Ni har fått en skriftlig rapport från rådsmötet. En av dagordningspunkterna rörde förslaget till direktiv för en europeisk utredningsorder. Vi kom överens om en allmän inriktning när det gällde artiklarna 1–18 samt kostnadsfrågan. Den allmänna ansatsen fick ett brett stöd och kommer att ligga till grund för de fortsatta detaljgenomgångarna av direktivet.

Den vägransgrund som vi från svensk sida har arbetat hårt för kvarstår i direktivförslaget. Som ni känner till innebär det att vi får vägra att verkställa en utredningsorder om det skulle strida mot pressfriheten eller yttrandefriheten i andra medier.

Det har varit en ganska tung resa att få in detta, och nu måste vi arbeta hårt för att det ska kvarstå även efter behandlingen i Europaparlamentet. Här vill jag särskilt vända mig till er riksdagsledamöter och be er att ni i era kontakter med Europaparlamentarikerna och deras partigrupper lyfter denna fråga. Det är nämligen av stort svenskt intresse att EU inte lagstiftar på ett sätt som strider mot våra grundlagar. Med den nya ordningen är vi inte alltid säkra på att vi har vunnit för att vi har vunnit i ministerrådet, utan det är också viktigt att arbeta visavi parlamentet.

Jag kommer under hösten att vara noga med att peka på vart ärenden är på väg i resan för att vi på olika sätt ska kunna hjälpas åt i det vi har ett starkt svenskt intresse av att värna.

Vid rådsmötet uttrycktes också ett starkt stöd för att prioritera frågor om brottsoffers rättigheter. Vi godkände en färdplan för att arbeta med att stärka dessa rättigheter. Kommissionen presenterade dessutom sitt brottsofferpaket som innehåller två förslag till rättsakter. Vi har anledning att återkomma till nämnden med dessa frågor framöver.

Avslutningsvis ska jag säga något om arbetet mot terrorism. Rådets antiterrorismsamordnare såg det som angeläget att fokusera mer på förebyggande arbete och åtgärder för att stärka säkerheten vid transporter av olika slag. Medlemsstaterna instämde i detta, och några nämnde även vikten av att få till stånd ett EU-system för utbyte av flygpassageraruppgifter.

När det gäller det informella ministermötet för rättsliga och inrikes frågor som hölls i Polen den 18–19 juli kan jag nämna att ordförandeskapet bjöd in till diskussion om den prioriterade frågan att stärka brottsoffers rättigheter. Det bekräftades ännu en gång att vi är överens om att ta oss an detta arbete på ett effektivt och aktivt sätt. Vidare ansågs det nödvändigt med en balans mellan den tilltalades och brottsoffrets processuella ställning. Förhandlingarna om innehållet i kommissionens brottsofferpaket fortsätter under hösten.

En annan fråga som diskuterades var Schengenområdets framtid. I enlighet med vad Europeiska rådet beslutade i juni utlovade kommissionen ett meddelande på området. Det meddelandet kommer att presenteras vid rådsmötet nästa vecka. Jag får därför återkomma till frågan under dagens samråd med nämnden.

I övrigt hänvisar jag till det skriftliga material som nämnden fått.

Anf. 25 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag tackar ministern för återrapportherna. Vi hade gärna sett att återrapporthen från den 18–19 juli specificerat vad de olika medlemsstaterna tycker. I den första återrapporthen finns angivet hur olika medlemsstater tycker men inte i den andra, och vi hade önskat det för att kunna följa diskussionen bättre.

Anf. 26 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Vi brukar inte skriva ut det i dokumenten. Däremot svarar vi gärna på frågor om hur enskilda stater har ställt sig i informella diskussioner. Jag tar dock med mig detta. Jag vet att det är intressant och viktigt.

När det gäller just detta möte hade jag inte möjlighet att närvara på grund av flygtrassel. Vi hade dock en bra närvaro, och vi vet givetvis vad som sades och vad vi framförde från svensk sida.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Frågan om vad man skriver i återrapportherna har varit uppe många gånger. EU-nämndens hållning, under denna regering och tidigare, är att man ska skriva ut vilka länder det gäller. Det är alltså ingen konstig ståndpunkt utan EU-nämndens traditionella ståndpunkt i denna fråga.

Anf. 28 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Jag noterar det. Vi har det inte med i alla delar eftersom det händer att olika länder svänger i diskussionerna, och vi brukar inte skriva ut direkta

referat. Vi ska dock se till att vi är tydligare på den punkten i fortsättningen.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Det är bra. Vi går vidare till punkt 5 på dagordningen. Det gäller Bulgarien och Rumänien i Schengenregelverket.

Anf. 30 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Herr ordförande! Som ni redan känner till föregås alltid anslutning av ett nytt Schengenland av en utvärdering av landet i fråga. Befintliga medlemsländer formerar utvärderingsteam som enligt en bestämd process bedömer kandidatlandets förmåga att tillämpa Schengenregelverket på ett korrekt sätt.

I våras antogs slutsatser om att Bulgarien och Rumänien formellt klarat av sina utvärderingar på Schengenområdet. De formella förutsättningarna för att fatta beslut om att ansluta Bulgarien och Rumänien till Schengensamarbetet var därmed uppfyllda.

Vissa medlemsstater reste ändå frågor om rättssäkerhet och korruption och de faktiska förutsättningarna för att tillämpa Schengenregelverket korrekt. Rådet beslutade att snarast och senast i september återkomma till frågan om hur och när en anslutning kan ske.

Ordförandeskapet föreslår en stegvis anslutning för Bulgarien och Rumänien. Man börjar med att öppna gränserna för luftfart den 30 oktober 2011. Först i ett senare skede ska gränskontroll vid landgränserna upphöra. Exakt när det ska ske beslutar rådet om senast i juli 2012. Förslaget är fortfarande under diskussion, och det kan dyka upp textförslag.

Från svensk sida stöder vi en anslutning av Bulgarien och Rumänien till Schengensamarbetet. Samtidigt är det viktigt att det sker reella förbättringar i korruptionsbekämpningen i båda länderna så att de förmår att tillämpa regelverket på ett riktigt sätt. Vi kan därför godta ordförandeskapets nuvarande kompromissförslag med en stegvis anslutning. Därmed har vi också möjlighet att följa upp hur reformarbetet i Bulgarien och Rumänien fortskrider.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt under punkt 5.

Punkt 6 handlar om avtalen om passageraruppgifter. Den är uppdelad i 6 a och 6 b, där 6 a är själva beslutspunkten. Jag föreslår att vi tar dem var för sig, om inte justitieministern är av en annan åsikt.

Anf. 32 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Frågan om de tre avtalen om utbyte av flygpassageraruppgifter, PNR, mellan EU och Australien, USA och Kanada har tagits upp flera gånger tidigare i riksdagen, senast inför RIF-rådet i juni.

Avtalen är ganska lika innehållsmässigt, även om vissa delar skiljer sig åt. Samtliga gäller omförhandlingar av gamla avtal som löpt ut i olika omgångar.

Det är kommissionen som sköter förhandlingarna enligt de nya reglerna i Lissabonfördraget. Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet, och Europaparlamentet är medbeslutande. I december 2010 fick kom-

missionen sina förhandlingsmandat, och rådet och Europaparlamentet har därefter hållits informerade om utvecklingen av dessa förhandlingar.

Avtalet mellan EU och Australien har nyligen slutförhandlats och undertecknats av parterna. Det återstår för rådet att formellt ingå avtalet, vilket förväntas ske vid detta RIF-råd. Vi är nöjda med hur texten ser ut och anser att balansen mellan effektivitet och rättssäkerhet respektive integritet är väl avvägd.

Rent proceduriellt gäller att rådet antar avtalsförslaget mellan EU och Australien. Därefter går texten vidare till Europaparlamentet som enligt artikel 218 i Lissabonfördraget ska godkänna eller förkasta förslaget i dess helhet. Det innebär att först sedan Europaparlamentet gett sitt godkännande, vilket alltid sker sist i processen, kan vi vara säkra på att överenskommelsen träder i kraft.

Normalt ska Europaparlamentet rösta om förslaget så snart som möjligt efter att det har antagits av rådet, det vill säga vid nästkommande plenarsession. Vi får se hur det blir i detta fall. Fram till parlamentets omröstning gäller avtalet interimistiskt. Ett sådant exempel är det förra PNR-avtalet mellan EU och USA som parlamentet aldrig röstade om.

När det gäller avtalet med Kanada har texten ännu inte presenterats.

Beträffande USA är förhandlingarna inte slutförda. Avsikten vid detta RIF-råd är att kommissionen ska informera om det aktuella läget. Här är det fråga om lagringstiderna, som fortfarande är utestående. Europaparlamentet anser att 15 år är en alldeles för lång lagringstid; USA anser motsatsen. Vi vill avvakta det slutliga resultatet av förhandlingarna mellan kommissionen och USA innan slutlig ställning tas till om avtalet kan godkännas. I den analysen kommer vikten av att undvika ett avtalslöst tillstånd att vägas mot de olika delarna av förslaget.

Som många av er erinrar sig tillämpar USA användning av passage-ruppgifter oavsett om man har avtal eller inte. Då blir det en fråga mellan USA och de enskilda flygbolagen snarare än en fråga mellan EU och USA. I den stunden försvinner den typ av rättssäkerhetsaspekter som man måste försöka få in i ett sådant här avtal. Det gör att förhandlingarna är synnerligen centrala och viktiga. Vi har dock som sagt inga resultat ännu och vet inte hur det ser ut.

Anf. 33 JENS HOLM (V):

Detta är ett intrång i den personliga integriteten, precis som regeringen konstaterar. Frågan är vilka slags intrång vi är beredda att göra. Vänsterpartiet tycker att detta är ett alldeles för omfattande intrång i den personliga integriteten. Vi är också rädda för att uppgifterna kan missbrukas.

Jag har ett par frågor om Australien. Vad vet vi om deras skydd för lagrad data i databaser och så vidare? På vilket sätt har Australien sagt sig kunna garantera att uppgifterna inte hamnar i orätta händer och missbrukas?

Vidare undrar jag om ministern vet något mer om när Kanada kan lämna besked om till exempel lagringstider och mer detaljer om på vilket sätt man kommer att hantera sådan här data. Det känns som en oroväckande trend om det blir så att vi ska ställas inför fullbordat faktum och tvingas ingå ett avtal med Kanada utan att ha fått alla detaljer därför att det är den minst dåliga lösningen. En sådan lösning kan vi inte acceptera.

2011/12:1
16 september

Anf. 34 FREDRICK FEDERLEY (C):

Ordförande! Jag tackar ministern för redogörelsen. Jag vill understryka att en lagringstid på 15 år är på tok för lång. Det vet jag att regeringen också tycker.

I avtalen med Kanada och Australien har det gått att få betydligt kortare lagringstider. Vad har dessa båda för relation till USA i detta? Går det att få till en gemensam standpunkt eller kör USA sitt eget race, vägrar att lyssna på någon annan och fortsätter att agera på egen hand om man inte får några avtal?

I händelse av att information börjar läcka ut om till exempel kriminella eller på grund av svartsjuka eller för att pressen vill spåra enskilda människors resande, finns det då möjlighet att ställa någon till svars, få upprättelse och eventuell ersättning? Hur är det i så fall reglerat?

Anf. 35 KERSTIN HAGLÖ (S):

Herr ordförande! Vi står bakom den standpunkt som regeringen har både när det gäller avtalet med Australien och annat. Däremot har vi haft en del diskussioner vad gäller lagringstiden för USA. Samtidigt känner vi att vi inte kan bli avtalslösa. Vi ser vikten av att få till stand avtal för det ändamål som de är till för. Vi ser också att den svenska standpunkten är att hela tiden driva integritetsfrågan och behovet av tillgång.

När frågan var uppe i utskottet hade jag en fråga som jag nu också kan ställa till justitieministern. Det gäller den klausul som finns beträffande USA och den översyn som ska göras av avtalet efter ett år och sedan efter ytterligare fyra år. Jag vill göra ett medskick om att det är viktigt att det blir tydligt vad en sådan översyn skulle kunna innebära.

Anf. 36 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Jag ska göra en kort kommentar och sedan överlämna ordet till Nils Hänniger som är ämnesråd och sakkunnig när det gäller de här frågorna.

Utgångspunkten i de mandat som kommissionen har haft är att vi vill ha så likartade avtal som möjligt med de tre länderna. Det går någorlunda bra när det gäller alla utom USA. Med Australien och Kanada fungerar det någorlunda bra. USA har egna villkor. Det finns en historik när det gäller USA och PNR-uppgifter. De har tillämpat det under lång tid och har längre lagringstider än andra länder. De är väldigt bestämda med det. Det gör att förhandlingarna ser lite olika ut.

Jens Holm säger att det är allvarligt med intrång i den personliga integriteten. Jag delar den uppfattningen. Men om man har ett avtalslöst tillstånd – vilket kan hända – är alternativet att flygbolag inte flyger till USA. Det alternativet finns ju. USA tillämpar regeln att vi inte är välkomna med mindre än att de får uppgifter. Det är ingen lösning. Därför måste man få in substantiella regler som sätter gränser. Det är ett sätt för oss att säkerställa ett bra skydd för europeiska medborgare. Det är med den synen vi arbetar med detta.

Det är naturligtvis viktigt att också få så tydliga regelverk som möjligt.

Det är viktigt att få med den återkommande översynen som finns med i diskussionerna med USA. Vi har olika standpunkter när det gäller att säkerställa att man lyfter frågan igen och förutsätter att den håller. Men det avtalet är långt från en lösning.

Anf. 37 Ämnesrådet NILS HÄNNINGER:

Som komplettering till vad justitieministern har sagt ska jag svara på frågorna.

Jens Holm frågade på vilket sätt dataskyddet är utformat för Australien. Det finns i avtalet en klausul om att Australien anses ha ett adekvat dataskydd. Det är fastslaget i avtalet. Med adekvat dataskydd menas att den australiska lagstiftningen är rimligt adekvat i förhållande till EU:s rambeslut om dataskydd. Det är den måttstock man använder.

Det finns ingen information om när förhandlingarna med Kanada kan vara avslutade. Det är kommissionen som sköter förhandlingarna utifrån det mandat man fick i december i fjol. Kommissionen väljer att återkomma till rådet och parlamentet när man har något nytt att komma med. Det har man inte gjort ännu när det gäller Kanada.

Fredrick Federley frågade varför det ska vara så lång lagringstid för USA och kortare för Kanada och Australien. Vi vet inte vad resultatet för lagringstiden blir när det gäller Kanada. Det är stor skillnad mellan 5 år och 15 år. Fredrick Federley frågade också om de kör sitt eget race. Som justitieministern sade har USA traditionellt haft väldigt långa lagringstider. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Kommissionen har sagt till dem som vill ha kortare tid än 15 år att vi har olika önskemål i vår förhandling.

Så till frågan om huruvida uppgifter läcker ut. Uppgifter kan alltid läcka ut. Även för USA gör man bedömningen att det finns ett adekvat dataskydd. Även datasäkerheten, det vill säga den tekniska säkerheten i systemet, är väldigt hög i USA.

I fråga om ersättning för uppgifter som läcker ut gäller att om det är uppgifter som läcker ut i USA sker ersättning enligt amerikanska regler. För uppgifter som läcker ut i Sverige blir det ersättning enligt svenska regler. Under åtminstone de senaste tio åren har mig veterligen inte uppgifter läckt ut från de centrala databaserna i USA.

Kerstin Haglö frågade vad översynsklausulerna innebär. Det är svårt att svara på i förväg. Erfarenhetsmässigt innebär översynsklausuler att man kan gå tillbaka och se vad som har fungerat bra. Om det inte har fungerat bra blir det genast en politisk press på motparten att göra ändringar. En diskussion som vi har haft i ett annat ärende handlar om huruvida vi behöver dessa lagringstider. Motparten visar då i vilka konkreta fall man haft behov av dem. Det är spekulationer, men det är vad jag kan se att översynerna kan leda till.

Anf. 38 JENS HOLM (V):

När det gäller USA tycks utgångspunkten från EU:s och den svenska regeringens sida vara att registreringen redan görs och att man nu måste sträma upp det hela så att man reglerar det på något vis. På vilket sätt har ni lyckats påverka datalagringen så att det tas steg i rätt riktning och den blir mer rättssäker? Vilka eftergifter har USA gjort för att tillmötesgå EU:s och Sveriges krav? Det vore spännande att få några konkreta exempel.

Det vore ju hemskt om det fanns data om att en kändis flyger till New York och det nästa dag stod på Expressens löpsedel. Det vore förfärligt om det vore på det sättet. Det verkar lyckligtvis inte ha skett.

Ju mer data man lagrar och ju längre man lagrar dem desto större är problemet att de kan hanteras felaktigt av myndigheter, till exempel under vinjetten Kampen mot terrorismen, och personer kan hamna i fängelse eller förvar för att de finns registrerade i dessa databanker. Det är ett större missbruk och ett större problem för den personliga integriteten. Därför är det viktigt att tiderna är så korta som möjligt och att det hela är så rättssäkert som möjligt.

Anf. 39 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Det är det som är utgångspunkten. Vi har tyckt att det finns anledning att försöka ha ett avtal med USA med tanke på omfattningen av de uppgifter som används.

Vad är då mervärdet? Vi har fått en diskussion och regler som innebär en begränsning av hur uppgifter får användas. Tidsgränserna förhandlas fortfarande. Det är också oerhört viktigt med regler för under vilka förutsättningar information får lämnas till tredjeland.

Det finns alltså substantiella delar i detta, annars vore det helt meningslöst att ha förhandlingar om ett avtal. Vi tycker att det är riktigt att arbeta med detta eftersom det finns mervärden och man får lite mer kontroll över hur uppgifter används. Som Jens Holm säger är det framför allt i omfattande brottsutredningar som det kan vara intressant att veta vad som har hänt. Det används också, som på Arlanda, för narkotikabekämpning. Man kan ha system för att få fram intressant information. Jag kan inte exakt svara på vad som kommer att finnas med i avtalet med USA eftersom förhandlingarna inte är klara.

Det här är exempel där jag tycker att vi får konkreta mervärden. Alternativet är att amerikanerna kommer att leva med det amerikanska systemet och ställa krav på europeiska flygbolag att leverera passageraruppgifter. Frågan är om vi kan hitta en överenskommelse som gör att vi tillförsäkrar europeiska medborgare dataskydd och viss rättssäkerhet så att inte den här typen av uppgifter används hur som helst. Jag tycker att det är oerhört viktigt att förhandlingarna går i lås. Det är ett bekymmer att man fortfarande står en bit ifrån varandra. Jag delar naturligtvis uppfattningen om lagringstiden, men där har vi uppenbarligen olika syn.

Vi har inte motsvarande situation med de båda andra länderna, vilket är bra. Jag vågar nog påstå att de har samma förhållande till USA som Sverige har haft tidigare. Det är nog ingen skillnad. USA har ingen annan uppfattning visavi Kanada och Australien; det vågar jag nästan säga. – Jag tittar på Nils Hänniger för att se om han ruskar på huvudet, för i så fall förstår jag att jag är ute och cyklar. – Det är den bild jag har fått.

Det som är aktuellt på mötet är det som är någorlunda färdigt med Australien. Sedan väntar vi på information. Jag har försökt redovisa hur den svenska regeringen ser på detta. Så fort vi vet mer återkommer vi naturligtvis.

Anf. 40 JENS HOLM (V):

Jag hänvisar till den avvikande mening vi tidigare anmält i den frågan. Vi vidhåller den.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Jag tolkar det som att det är den avvikande mening som framfördes av MP och V i justitieutskottet den 19 oktober 2010. Den fokuserar på den personliga integriteten.

Sammanfattningsvis finns det stöd för regeringens position vad beträffar 6 a, det vill säga beslutet om avtalet med Australien, men med avvikande mening från Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Vi tackar för informationen om de pågående och fortsatta förhandlingarna under 6 b.

Vi går över till punkt 7.

Anf. 43 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Det handlar om att spåra finansiering av terrorism och rör ett EU-system som motsvarar det amerikanska TFTP, Terrorist Finance Tracking Program, som vi har pratat om flera gånger tidigare både i justitieutskottet och i EU-nämnden. Jag kan säga att namnet i EU-systemet har blivit TFTS, så att vi kan få det lite enklare att klara av förkortningarna.

Det finns ännu inget formellt förslag från kommissionen, endast ett meddelande. I sitt meddelande skissar kommissionen på flera alternativa förslag utan att förorda något av dem. Vid RIF-rådet förväntas en allmän riktlinjedebatt i frågan. Innan jag går vidare ska jag nämna att den här frågan kommer att tas upp mer ingående vid överläggningar i justitieutskottet den 27 september. Då kommer vi, efter debatten i RIF-rådet, att veta mer om var andra länder står i frågan.

TFTP innebär i korthet att uppgifter om genomförda banktransaktioner regelbundet begärs ut och sparas i en säkerhetsdatabas hos det amerikanska finansdepartementet. Vid konkreta misstankar om terroristbrott eller finansiering av terrorism har därefter berörda myndigheter rätt att göra individuella sökningar i den databasen.

TFTP har visat sig vara väldigt värdefullt som instrument för att förebygga och utreda terroristbrott. Sedan systemet togs i drift 2002 har USA försett EU-länderna med närmare 2 000 ledtrådar, som i en del fall har varit helt avgörande och till nytta för att hindra eller utreda attentat. Madridbombningarna i mars 2004, vätskebomberna på Heathrow 2006 och Saarlandincidenten i Tyskland 2007, där det fanns långtgående planer på ett sprängattentat ombord på snabbtåg, är bara några exempel på detta.

Kommissionen konstaterar att amerikanska TFTP varit ett värdefullt instrument för att bekämpa terrorism. Samtidigt konstaterar kommissionen att TFTP innebär överföring och lagring av bulkdata, vilket innebär en inskränkning i den personliga integriteten. Med bulkdata menas större mängder obearbetad data som överförs från en databas till en annan. Den analysen delar vi med kommissionen.

Innan man kan ta ställning till ett motsvarande system på EU-nivå måste vi noga granska balansen mellan effektivitet och dataskydd, rätts-säkerhet och integritet. Vi anser att utgångspunkten inför en sådan bedömning bör bygga på försiktighetsprincipen. Vi måste naturligtvis också ta ställning till om kostnaderna står i proportion till nyttan.

Oavsett vilket alternativ man slutligen väljer menar kommissionen att flera ytterligare strategiska beslut måste tas i rådet. Av det skälet vill kommissionen avvakta Europaparlamentets och rådets respektive debatter och slutsatser av dem under hösten innan man går vidare. Något formellt förslag kan vi därför inte vänta förrän tidigast i början av 2012.

Anf. 44 FREDRICK FEDERLEY (C):

Herr ordförande! Jag tackar justitieministern och vill understryka att det är bra att ha en så skeptisk hållning som möjligt. Det är en ganska vag position här, men den lutar kraftigt åt det skeptiska, vilket jag stöder; det är bättre ju mer skeptisk man är.

Anf. 45 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det är otroligt viktigt att ni står upp för rättssäkerheten och integriteten. I övrigt återkommer vi i diskussionen i utskottet när detta kommer upp. Vi ser fram emot det.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar det som att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna under punkt 7.

Vi går över till punkt 8 om det östliga partnerskapet.

Anf. 47 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Under 2009 lanserade EU det särskilda programmet Östliga partnerskapet för samarbete med sex länder i östra Europa och södra Kaukasus: Armenien, Azerbajdzjan, Vitryssland, Georgien, Moldavien och Ukraina. Partnerskapet utgör den östliga delen av EU:s så kallade grannskapspolitik. EU ger stöd till ländernas arbete med politiska och ekonomiska reformer, bland annat för att stärka demokratin och rättsstaten. I Stockholmsprogrammet lyfts samarbetet inom ramen för det östliga partnerskapet fram som en prioriterad fråga i EU:s relationer med tredjeländer på RIF-området.

Vid mötet nästa vecka förväntas kommissionen presentera sitt meddelande om ett vidgat och fördjupat samarbete på området för rättsliga och inrikes frågor inom det östliga partnerskapet. Meddelandet omfattar både migrationsministrarnas och mitt ansvarsområde. Det behandlar frågor om bland annat laglig migration, samarbete om återtagande- och viseringsfrågor, gränsförvaltning och kampen mot organiserad brottslighet, narkotika och korruption. Den 29 och 30 september äger dessutom ett särskilt toppmöte om det östliga partnerskapet rum i Warszawa. Statsminister Fredrik Reinfeldt kommer att delta i det toppmötet.

Anf. 48 JENS HOLM (V):

Vi ställer oss väldigt tveksamma till att involvera Vitryssland i arbetet, men Vitryssland är ett av de länder som ingår i det här. Bland annat ska man ha ett återtagandeavtal med Vitryssland. Vi tror inte att man kan garantera det skydd för enskilda individer som man måste kunna garantera när man sluter sådana avtal med ett land. Om den svenska positionen inte blir att man bör lyfta ut Vitryssland ur samarbetet kan inte vi ge vårt

stöd till det här. Men det vore väldigt intressant att veta vad regeringen tycker om att just Vitryssland ingår i det här.

2011/12:1
16 september

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Nu är det bara en informationspunkt, men icke desto mindre är naturligtvis frågan värd ett svar.

Anf. 50 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Absolut, och vi ska be Lars Werkström fylla på där.

Grannskapspolitiken, särskilt mot detta område, tror jag är oerhört central, inte minst på det rättsliga området. Kan vi bidra till förändringar och reformer är det naturligtvis värdefullt. Däremot har jag alla frågetecken och utropstecken som man kan samla ihop när det gäller vissa av deltagarna. Men så är det med en del av det grannskap som EU arbetar med. Likväl måste man försöka arbeta för rule of law och rättsstaten. Om inte vi gör det gör ingen annan det.

Anf. 51 Ambassadör LARS WERKSTRÖM:

Jag kan helt kort tillägga att det här i stor utsträckning är en åtgärd i den utrikespolitiska verktygslådan som till stor del ägs av utrikesministern och Utrikesdepartementet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 52 JENS HOLM (V):

Jag har full respekt för att det när man har sådana här partnerskap med många länder ibland ingår en del länder som man egentligen inte skulle vilja ha det minsta samarbete med. Det blir en del av kittet; det förstår jag. Det som jag främst vänder mig mot är att det, som jag förstått det, ingår i samarbetet att man ska ha återtagandeavtal på flyktingområdet. Man ska alltså skriva under juridiska avtal med Vitryssland om hur man ska kunna sända tillbaka asylsökande flyktingar som kommer till exempel till Sverige. Jag har inget förtroende för Vitryssland på det området. Vid samarbete över lag inom ett partnerskap kanske Vitryssland glider in, men inte om det gäller återtagandeavtal.

Detta skulle jag vilja få bekräftat. Visst är det så att det finns ett återtagandeavtal i pipelinen? Kan inte den svenska positionen vara att man verkar för att detta ska lyftas ut från samarbetet?

Anf. 53 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Vi kommer att få en presentation av meddelandet. Detaljerna kan jag verkligen inte. Just återtagandeavtalet kommer att ligga inom Billströms ansvarsområde. Det är klart att vi noggrant kommer att granska innehållet i meddelandet. Den information jag har att ge är närmast att vi kommer att få den informationen nästa vecka. Men jag lyssnar noga. Vi ska naturligtvis svara på frågan, men det står inte något i mina underlag om detaljerna ännu, så jag kan tyvärr inte svara på den frågan nu.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Vi får väl se det som så att statsrådet, vem det nu blir, Billström eller Beatrice Ask, får återkomma i den här frågan. Jag tror egentligen inte att

det finns olika åsikter i nämnden om att man inte ska skicka tillbaka folk till fängelse, tortyr eller något liknande i Vitryssland. Därmed tackar vi för informationen under punkt 8.

Vi går vidare till punkt 11.

Anf. 55 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Förslaget till direktiv om en europeisk skyddsorder lades fram i december 2009. Som ni vet låg Sverige tillsammans med elva andra medlemsländer bakom förslaget. Direktivet syftar till att förbättra skyddet för brottsoffer och personer som utsätts för hot. Hotade personer ska flytta till en annan medlemsstat utan att förlora rätten till besöksförbud eller annan skyddsåtgärd.

Vid rådsmötet i juni förra året nåddes en överenskommelse om innehållet i direktivet, och i december röstade Europaparlamentet för förslaget. Ni känner till att både rådets och parlamentets godkännande krävs för att direktivet ska kunna antas. Rådet fattar sitt beslut med kvalificerad majoritet.

Efter Europaparlamentets omröstning visade det sig att rådet inte längre var överens om texten. En blockerande minoritet var emot ett direktiv med brett tillämpningsområde. Minoriteten menade att endast skyddsåtgärder beslutade i straffrättsliga förfaranden skulle omfattas, inte skyddsåtgärder beslutade i administrativa eller civilrättsliga förfaranden.

I våras presenterade kommissionen ett brottsofferpaket. I paketet fanns ett förslag till förordning om ömsesidigt erkännande av civilrättsliga skyddsåtgärder. I samband med det begränsades det ursprungliga direktivförslaget till att bara gälla straffrättsliga förhållanden. För att direktivet ska få tillämpas ska beslutet om skyddsåtgärder grundas på en misstanke om brott.

Nu har rådet alltså enats om en ny utformning av tillämpningsområdet för direktivet. Ordförandeskapet har därför återigen gått till Europaparlamentet för att förankra den nya texten. Åtterrapportering från förhandlingarna får vi i slutet av september i nära anslutning till ministermötet. Därför är det fortfarande oklart hur frågan kommer att behandlas på rådsmötet.

Eftersom det nu finns två förslag till rättsakter för erkännande och verkställighet av skyddsåtgärder behövs en samordning av förslagen. Målet är att så många skyddsåtgärder som möjligt ska omfattas av det EU-rättsliga regelverket. Arbetet när det gäller den civilrättsliga förordningen har dock bara påbörjats, och för att inte fördröja antagandet av direktivet har man tagit fram en deklaration. Rådet uttalar där att arbetet med den civilrättsliga förordningen ska prioriteras och att förordningen ska komplettera direktivet beträffande tillämpningsområdet. Deklarationen är tänkt att antas vid antagandet av det straffrättsliga direktivet.

Det är viktigt att snart komma till ett avslut i förhandlingarna om det straffrättsliga direktivet. Att vänta på förhandlingarna om den civilrättsliga delen vore till men för brottsoffer som riskerar att utsättas för brott. Det är därför bra att ordförandeskapet nu driver på för att slutföra arbetet med direktivet. Den föreslagna deklarationen är bra, eftersom den bidrar till att samarbetet blir så omfattande som möjligt.

Jag vill tillägga att problemet i sammanhanget är att länderna har väldigt olika sätt att besluta om olika inskränkningar i besöksförbud, kon-

taktförbud och olika åtgärder. Ibland är det civilrätt, ibland är det straffrätt. Det är väldigt många myndigheter och så vidare.

Tanken att den som har fått ett skydd ska kunna röra sig fritt, inte den som utövar hoten, är mycket god. Men detta har krånglats till. Det är det jag har beskrivit väldigt formellt.

Vi är angelägna om att få fram så mycket som möjligt av det som är ursprungstanken i initiativet, nämligen att den som har blivit hotad och förföljd och har fått ett beslut i sitt hemland om en skyddsåtgärd eller någon typ av trygghetsaspekt ska känna att hon eller han får röra sig i Europa och att det finns uppbäckning för det beslutet. Nu får det här trasslas runt lite grann i olika steg, kan man säga, men jag menar att vi ändå är på väg att få lite substans i det hela.

Jag tycker att det är bra att ordförandeskapet inte inväntar att allt är färdigt, för då kommer det aldrig att bli klart, utan att man nu tar det som går att ta och jobbar vidare i de olika delarna. Så småningom kommer vi att ha det vi avsåg med vårt initiativ.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 11 och också stöd inför de fortsatta förhandlingarna.

Punkt 12 handlar om direktiv om rätten till information i brottmål.

Anf. 57 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Vid rådmötet förväntas ordförandeskapet redogöra för läget i förhandlingarna om förslaget till direktiv om rätten till information i brottmål. Ni känner till att den som är misstänkt eller tilltalad i sådana förfaranden ska ha rätt till information om sina rättigheter och om anklagelsen.

För närvarande pågår förhandlingar med Europaparlamentet, och både rådets och parlamentets godkännande krävs för att direktivet ska kunna antas.

Jag hoppas att en överenskommelse om direktivförslaget kan nås så snart som möjligt. Förslaget är den andra åtgärden i färdplanen för processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden. Färdplanen antog vi under hösten 2009.

Att komma i gång med de processuella rättigheterna är en av de viktiga saker som vi åstadkom under det svenska ordförandeskapet. Varje steg som förverkligas är ett steg framåt för rättssäkerheten för enskilda parter.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 12.

Vi går vidare till punkt 13 om rätt till advokat i straffrättsliga förfaranden.

Anf. 59 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Herr ordförande! Direktivförslaget behandlar rätten för misstänkta och tilltalade personer som är eftersökta i enlighet med en europeisk arresteringsorder att få tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden mot dem. Vidare innehåller förslaget regler om rätten för misstänkta och

tilltalade som berövats sin frihet att kommunicera med en tredje person, till exempel en anhörig.

Direktivförslaget är en del av tredje och fjärde steget i färdplanen som jag nämnde tidigare. Rådet ska fatta beslut om förslaget med kvalificerad majoritet, och Europaparlamentet är medbeslutande. Det är mycket glädjande att också detta förslag nu kommer fram och prioriteras på EU-nivå och det är viktigt att arbetet med färdplanen fortskrider i ett högt tempo.

Under sommaren inleddes förhandlingar på rådsarbetsgruppsnivå, och de fortsätter. Kommissionen kommer att presentera direktivförslaget i den delen på RIF-rådet nästa vecka eftersom man inte har haft möjlighet att göra det innan.

Processuella rättigheter är en prioriterad fråga, och vi välkomnar direktivförslaget. Regeringen ställer sig bakom innehållet. Vi ser gärna ambitiösa åtgärder som fokuserar på den materiella rätten till försvarare. Men de bör dock inte vara av den karaktären att de inkräktar på grundläggande principer i medlemsstaternas processuella system.

Det är viktigt för oss att den svenska principen om fri bevisföring kan värnas. Det är också viktigt att i direktivet uppnå en bra balans mellan misstänkta och tilltalades processuella rättigheter å ena sidan och möjligheten att bedriva effektiva brottsutredningar å andra sidan.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Jag har en formfråga. Det står att detta är en föredragning av kommissionen. Glider det också över i ett faktiskt beslutsfattande? Nej. Vi ser det som en informationspunkt. Vi tackar för informationen under punkt 13.

Vi går till punkt 14.

Anf. 61 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Det är ett förordningsförslag om kvarstad på bankmedel som ska göra det lättare för fordringsägare att driva in skulder över gränserna.

Förslaget innebär att det inrättas ett europeiskt förfarande för kvarstad som gäller parallellt med medlemsstaternas nationella lagstiftning. Förslaget innehåller också regler om erkännande av verkställighet av beslut som meddelas enligt förordningen. Huvuddragen i förslaget överensstämmer i stort med vad svensk lagstiftning säger om kvarstad.

Förhandlingarna om förslaget har nyligen inletts på tjänstemannanivå. Kommissionen kommer att presentera förslaget för ministrarna vid RIF-rådet nästa vecka. Några ställningstaganden från medlemsstaternas sida är inte aktuella den här gången.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 14.

Vi går över till punkt 15, Rättslig utbildning.

Anf. 63 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Frågan om gemensamma utbildningsinsatser på europeisk nivå för yrkesverksamma jurister är naturligtvis viktig om man ska säkerställa ett ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna.

För tre dagar sedan presenterade kommissionen ett meddelande om Europarättslig utbildning. Innehållet syftar till att säkerställa att hälften av alla jurister inom EU, ca 700 000 personer, ska genomgå någon form av Europarättslig utbildning fram till år 2020. Utbildningsinsatserna består av bland annat korta utbytesprogram, uppbyggnad av e-utbildning samt utveckling av existerande utbildningsstrukturer i medlemsstaterna och av befintliga nätverk.

Kommissionen kommer vid mötet att informera om det vidare arbetet med utbildningen. Det är alltså inte aktuellt med några ställningstaganden den här gången.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 15.

Vi går vidare till en återkommande punkt under Gemensamma kommittén, nämligen punkt 2, SIS II.

Anf. 65 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Ni känner till att vi alltid får en lägesbeskrivning av SIS II-projektet vid varje råd. Rikspolisstyrelsens tekniska experter har inte sett några avsteg i projektet från den planering som vi noterade i oktober 2010. Det är alltså en ren informationspunkt.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 2.

Punkt 3 är väl en upprepning?

Anf. 67 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Det är en upprepning.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Vi hänvisar till det vi redan har diskuterat.

Vi går vidare till punkt 4, som är lite mer knivig, Schengensamarbetet.

Anf. 69 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Ni vet att det på senare tid har ifrågasatts hur Schengensamarbetet egentligen fungerar. Framför allt Grekland har svårt att klara kontrollen vid sin yttre gräns. Frankrike förstärkte i början av året kontrollen vid sin gräns mot Italien när ett större antal tunisier med omtvistade uppehållstillstånd reste över den inre gränsen mellan länderna.

Kommissionens tidigare förslag om en ny Schengenutvärderingsmekanism har kört fast eftersom man inte kan komma överens om den rättsliga grunden för förslaget. Det föranledde kommissionen att i maj presentera ett meddelande med förslag till åtgärder för att stärka Schengensamarbetet och därmed också värna möjligheten att resa fritt i Europa.

Kommissionen pekade bland annat på sitt förslag om en ny mekanism för utvärdering av hur Schengenländerna tillämpar reglerna med bättre uppföljning av eventuella brister. En sådan uppföljning skulle kunna omfatta en rad olika åtgärder och, som en sista utväg när ingenting annat

har hjälpt, en möjlighet att på EU-nivå återinföra kontroll vid den inre gränsen mot den utvärderade medlemsstaten.”

Kommissionen bedömde att en sådan mekanism skulle göra medlemsstaterna mindre benägna att på egen hand återinföra kontrollen vid inre gräns och öka de polisiära kontrollerna i området. Det är något som medlemsstaterna enligt dagens regelverk har rätt till på vissa villkor.

Europeiska rådet diskuterade frågan vid mötet den 23–24 juni och enades om att tillämpningen av de gemensamma reglerna måste förbättras. Det gäller särskilt användning av Schengenutvärderingarna. Man bör också införa en mekanism för att kunna reagera på exceptionella åtgärder eller omständigheter som kan äventyra hela Schengensamarbetet och därmed i förlängningen den fria rörligheten.

En sådan mekanism bör omfatta en rad åtgärder för att stödja en medlemsstat som står inför ett hårt tryck vid yttre gräns. En allra sista utväg skulle vara att man tillåter ett återinförande av kontroll vid den inre gränsen mellan två medlemsstater där någon inte längre lever upp till sina skyldigheter enligt Schengenregelverket. Europeiska rådet uppmanade slutligen kommissionen att i september komma med ett förslag till en sådan mekanism.

Det är just det vi förväntar oss att få från kommissionen. Enligt uppgift ska man den 16 september lägga fram sitt meddelande om förvaltningen av Schengensamarbetet och de förslag till rättsakter som behövs för att reglera det som står i meddelandet. Vi har inte sett kommissionens förslag än, och därför har vi inte heller någon svensk ståndpunkt. Vi får återkomma till nämnden inför rådsmötet med detta. Vi kan inte ha en ståndpunkt om ett förslag som vi inte har fått ta del av.

Anf. 70 MARIE GRANLUND (S):

Jag tackar för detta från statsrådet. Det här är en mycket viktig fråga. Vi har också debatterat den i kammaren.

Stödet för det europeiska projektet är möjligtvis inte jättestort just nu. För oss som ändå tror på det är det viktigt att vi värnar de saker som har varit framgångsrika, som den fria rörligheten.

Jag tycker att man slarvar bort det lite från kommissionens sida när man snabbar på och det inte finns tid för beredning och så vidare. Det är en jätteviktig fråga. Vi socialdemokrater bevakar den hela tiden. Jag är tacksam för att man kommer tillbaka med den. Det går lite för snabbt nu.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Det är också viktigt att frågan så snart som möjligt bereds i justitieutskottet.

Anf. 72 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Jag delar den uppfattningen. Det är en av grundprinciperna för EU-samarbetet att den fria rörligheten kan värnas och att man har vettiga regler. Sedan har systemet blivit väldigt ansträngt under senare tid av olika skäl, som ni väl känner till. Det är klart att man då reagerar på det.

Min grundinställning är att det är viktigt att man är försiktig med reglerna. Jag tycker att Schengensamarbetet i grunden måste vila på att gränskontroll är en nationell angelägenhet och att medlemmarna förutsätts ta ansvar för sina åtgärder. Jag är inte heller särskilt förtjust i idéer

som innebär ökad byråkratisering eller att flytta beslut till Bryssel, om jag så säger. Man måste hitta åtgärder som ger möjligheter, men det ska vara i mycket exceptionella fall.

Jag tror att vi är många som känner en viss upprördhet över hur en del har försökt använda de begränsade möjligheter som finns därför att man tycker att situationen är allmänt besvärlig. Det är nog bra att man får den diskussionen. Så fort vi får ett underlag att diskutera kommer vi att återkomma och mer tydliggöra detta. Det här är ingenting som vi tar lättvindigt på utan något som vi kommer att arbeta med mycket principiellt och noggrant.

Anf. 73 MARIE GRANLUND (S):

Jag välkomnar statsrådets uppfattning. Det är klart att det är bekymmersamt när enstaka länder går före, eller hur man nu ska uttrycka det, eller tar sig makten att upprätta gränskontroller. Det är stor skillnad på om vi talar om tullen eller om personkontroller. Det är allvarligt om man börjar med det senare. Möjligtvis underlättas situationen nu något när man inte längre är beroende av Dansk Folkeparti. Kanske kan lösningen komma till stånd i varje fall i Danmark.

Måste man ha några nya regler över huvud taget, med tanke på att det redan i dag finns möjlighet att inrätta kontroll vid exceptionellt besvärliga situationer? Det är något som vi i Sverige har gjort när det var risk för huliganbråk och annat i Göteborg. Det borde räcka i stället för att nu instifta en ny ordning. Vad är statsrådets uppfattning om det?

Anf. 74 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Min uppfattning är att det som är fel i reglerna i dag, som i grunden är bra, är att det inte finns något svar på frågan: Vad gör man med den som inte följer reglerna? Det är ett bekymmer. Grundregeln måste vara att man litar på att medlemsstaterna tar sitt ansvar och följer reglerna. Men om någon inte gör det måste man fundera över och kunna diskutera om man då kan vidta någon åtgärd. Det är en relevant fråga där man har anledning att komma med ett svar.

Jag är inte angelägen om stora förändringar i övrigt. Men i den delen tycker jag att det är ett bekymmer. Om man ska ha en sådan mekanism eller hitta på något ska inte det vara utformat på ett sådant sätt att hela systemet krånglas till eller att man bygger nya torn i Bryssel. Vi måste hitta någonting som är praktiskt användbart. Sedan måste man jobba som vanligt med att se till att länder som utsätts för exceptionella störningar eller problem får hjälp på annat sätt för att lösa uppgiften. Vi återkommer så snart vi har ett meddelande på plats.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Det förefaller finnas en ganska likartad grundläggande hållning i den här frågan. Jag tackar för informationen under punkt 4.

Punkt 5 gäller Kaliningradområdet.

Anf. 76 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Herr ordförande! Kommissionen har nyligen presenterat ett förslag som handlar om att ändra gällande förordning om lokal gränstrafik från

2011/12:1
16 september

2006. Förordningen innehåller bestämmelser om hur avtal mellan ett EU-land och ett tredjeland som har gemensam landgräns ska se ut för att möjliggöra undantag från viseringskraven. I stället för att söka visering får man ett särskilt tillstånd att röra sig över gränsen.

Kommissionen har granskat hur detta använts vid två tillfällen, senast i februari. Man drog då slutsatsen att ordningen för lokal gränstrafik underlättar livet för människor som bor nära medlemsstaternas yttre landgränser. Det finns inget särskilt som tyder på att systemet missbrukas. Kommissionen konstaterade också att på grund av den särskilda situationen för Kaliningrad kan en ändring av förordningen vara motiverad för att möjliggöra att hela området kan omfattas av ett avtal om lokal gränstrafik.

Kaliningrad blev efter EU-utvidgningen 2004 den enda enklaven inom EU. Området är helt omgärdat av EU. Det finns inga andra områden som har det på detta sätt i Europa. Jag vet inte hur många av nämndens ledamöter som har varit i Kaliningrad, men för medborgarna där finns det all anledning att någorlunda enkelt kunna röra sig i området. Det är svårt för dem i dag att inte känna sig isolerade från sina grannar.

Vid mötet den 22–23 september ska kommissionen presentera sitt förslag. Därefter ska ett första meningsutbyte ske. Vår inställning är att vi kan godta att hela Kaliningradområdet omfattas av förordningen på grund av att det har ett särskilt geografiskt läge och därför att det inte finns något annat liknande i EU.

Förordningen innebär ett undantag från grundläggande viseringskrav. Vi tycker därför att vi behöver en bättre motivering från kommissionen till att det föreslås att utvidgningen ska vara lika stor på den polska sidan. Det finns detaljer i hur detta är utformat som vi tycker att man inte har motiverat.

Vår grundinställning är att det är bra om man kan lösa de praktiska problemen för medborgarna i Kaliningrad och om man kan hitta ett regelverk eftersom detta är så specifikt. Men vi måste ha lite mer förklaringar när det gäller detaljer.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar det hela med att vi tackar för informationen. Regeringen har stöd för sitt upplägg inför de fortsatta diskussionerna i frågan.

Därmed har vi kommit till slutet eftersom det inte finns några övriga frågor. Vi tackar Beatrice Ask med medarbetare och önskar en trevlig helg.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar statsrådet Billström med medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Det finns inga A-punkter, så min första fråga är om statsrådet vill föredra några återrapporter.

Anf. 79 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Det är trevligt att vara här. Jag hade tänkt börja med återrapporteringen från RIF-rådet i Bryssel den 9–10 juni. Även vid det sista RIF-rådet under ungerskt ordförandeskap stod händelseutvecklingen i det södra grannskapet i fokus. Som ett led i förberedelserna för Europeiska rådets möte den 23–24 juni antog vi rådsslutsatser om gränser, migration och asyl som baserades på de tre meddelanden som kommissionen hade presenterat under våren.

Jag påtalade än en gång vikten av ett strategiskt användande av vida-rebosättning och det gemensamma programmet som en vital del i EU:s agerande i den allvarliga situationen. Jag välkomnade också att kommissionen i sina meddelanden har sett till det långsiktiga arbetet med ambitionen att utveckla en plan för hanteringen av migrations- och flyktingströmmar inklusive nya möjligheter till laglig migration.

Vid rådsmötet fick vi bland annat en kort presentation av kommissionens förslag till ändring av asylprocedur- och mottagandedirektiven.

Jag går nu över till det informella ministermötet i Sopot den 18–19 juli. Till det informella RIF-ministermötet i Sopot i Polen tog det polska ordförandeskapet fram ett diskussionspapper med förslag om hur vi inom rådet skulle kunna ta steg framåt i förhandlingarna om rättsakterna i det gemensamma europeiska asylsystemet.

Jag uttryckte min förhoppning om att vi i framtiden ska få se ett verkligt rättssäkert och effektivt system som kan ha hög skyddsnivå. Jag framhöll också att jag tycker att eventuella solidaritetsmekanismer oavsett utformning måste harmoniera med tillämpningen av vår EU-gemensamma asylaquis och inte vara avhängiga eventuella brister i uppbyggnaden och förstärkningen av medlemsstaternas egen kapacitet.

Anf. 80 MARIE GRANLUND (S):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för informationen. Förra gången statsrådet var här hade vi uppe att vi önskar en specificering av vilka medlemsstater som tycker vad. Jag är lite förvånad över att inte detta har efterföljts.

Anf. 81 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Jag anade nog att vi skulle komma till denna punkt. Jag kan meddela att jag efter lite kontroller och så vidare i Regeringskansliet kan konstatera att jag inte är det enda statsråd – vilket hävdades vid det förra mötet – som undanhåller, enligt vice ordförandens mening, denna information. Också andra departement följer principen att maskera vilka medlemsstater som säger vad.

Huruvida detta är bra eller dåligt kan man säkert diskutera. Men uppenbart är att detta är en horisontell fråga som då också får avgöras på horisontell nivå, det vill säga antingen genom kontakter mellan EU-nämndens kansli och Regeringskansliet på makronivå eller på något annat sätt. Oavsett vilket kan inte jag här och nu döma av frågan eftersom det är så uppenbart att många andra departement gör precis likadant.

Anf. 82 MARIE GRANLUND (S):

Jag vill tacka statsrådet för att han har tagit reda på att det finns fler syndare. Då blir ju frågan ännu viktigare. Som ordföranden tidigare poängterade för Beatrice Ask har det varit kutym under tidigare regeringar att man ger EU-nämnden möjligheten att följa vad olika medlemsstater tycker. Men vi går självfallet vidare med frågan, som ordföranden säkert kommer att ta upp.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Vi gör det; vi tar det horisontella grepp som statsrådet föreslår.

Anf. 84 EVA-LENA JANSSON (S):

Jag konstaterar att det i rapporten från den 17 juni finns ett helt avmaskerat dokument från Justitiedepartement som är skickat till samtliga. Det verkar som att man kan göra olika från departementen beroende på vilja och inriktning.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Vi har haft det på lite olika sätt under årens lopp. Ministrar har kommit och gått och haft lite olika kutymer. Men nu löser vi denna fråga horisontellt.

Finns det några synpunkter på eller frågor om återrapporterna? Nej. Då lägger vi dem till handlingarna.

Därmed går vi vidare till punkt 3, Gemensamma europeiska asylsystemet.

Anf. 86 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Detta är en lägesrapport och en vägledning för de kommande förhandlingarna om det gemensamma europeiska asylsystemet.

Det polska ordförandeskapet kommer vid dess första formella RIF-rådsmöte att informera oss om läget i förhandlingarna om rättsakterna inom det gemensamma europeiska asylsystemet. För att få vägledning inför de kommande förhandlingarna har ordförandeskapet även cirkulerat ett dokument som ska ligga till grund för diskussionen vid mötet. Doku-

mentet kom först sent i tisdags kväll, och det översändes till EU-nämndens kansli vid lunchtid onsdagen den 14 september.

Ordförandeskapet menar i det nu aktuella dokumentet att rådet måste hitta en gemensam hållning till den föreslagna suspenderingsmekanismen i Dublinförordningen för att komma vidare i förhandlingarna om asylpaketet. Ordförandeskapet föreslår en lösning som bygger på utvärdering och övervakning av medlemsstaternas asylsystem för att i ett tidigt skede upptäcka brister.

Samtidigt föreslås en nödfallsmekanism som innebär att överföringar enligt Dublinförordningen som en sista utväg ska kunna stoppas till en medlemsstat vars asylsystem är under starkt tryck.

Som framgår av dokumentet ställer ordförandeskapet två frågor till medlemsstaterna om deras inställning till de två delarna i förslaget. Jag anser att det är viktigt att fortsätta arbetet för en förbättrad asyllagstiftning inom EU som är både human, rättssäker och kostnadseffektiv. Samtidigt är det angeläget att EU parallellt arbetar med att stärka det praktiska samarbetet, främst genom samarbetet inom det nyetablerade stödkontoret för asylfrågor för att förbättra tillämpningen av lagstiftningen och tydliggöra innehållet i den. Det är också viktigt att uppmärksamma och åtgärda brister i de nationella systemen på ett så tidigt stadium som möjligt.

Från svensk sida är vi beredda att diskutera hur en utvärdering lämpligen kan göras. Vi vill i första hand utnyttja de möjligheter som redan finns. Till exempel har kommissionen till uppgift att övervaka att medlemsstaterna följer lagstiftningen. Det faller inom stödkontorets uppdrag att utvärdera bland annat medlemsstaternas behov av stöd.

Vad gäller en suspenderings- eller nödfallsmekanism i Dublinförordningen är vi, som ni vet, högst tveksamma till förslaget. Men för att komma vidare i förhandlingarna är vi beredda att diskutera utformningen av en kompromiss. En sådan mekanism ska bara komma i fråga som en sista utväg och för medlemsstater som efterlever lagstiftningen.

Anf. 87 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag har bara en liten fråga. Det står "lägesrapport" på dagordningspunkten. Sverige har haft en ståndpunkt, så jag undrar om det finns möjlighet att ha avvikande mening på denna punkt.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Jag har antecknat detta som en diskussionspunkt, så det går bra.

Anf. 89 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Okej – det är kanske inte främmande att vi motsätter oss denna punkt. Vi tror inte på konceptet gemensam asylpolitik. Tidigare har vi riktat kritik bland annat mot mottagardirektivet. De asylsökande ska få möjlighet att jobba under sin utredningstid. Det kanske finns länder som skulle önska att man utreder först, innan det blir någon tanke på att de asylsökande ska få jobba. Det är det vi är emot, att man går in och detaljstyr så här.

Om man tittar till exempel på reglerna för varaktigt bosatta i den gemensamma asylpolitiken förutsätter det hela att det finns ett förtroende och att man gör gemensamma bedömningar. Det gör man inte alltid. Jag

2011/12:1
16 september

tycker att man ska ha rätt att göra olika bedömningar eftersom man har olika erfarenheter av vad som fungerar och vad som inte fungerar.

Utifrån detta, herr ordförande, har vi en avvikande mening på denna punkt.

Anf. 90 JENS HOLM (V):

Om man ser på resultatet hittills av den europeiska gemensamma politiken på området tycker jag inte att det har varit särskilt smickrande för EU:s del. Bara i år har nästan 2 000 människor drunknat i Medelhavet. Det är självfallet delvis en följd av att det är oroligt runt om i världen, men delvis också en följd av att EU lägger så mycket fokus på att skydda sina gränser med Frontex och annat. Man skickar tillbaka människor till områden där de blir förföljda, där de kan dödas och så vidare.

Om man tar ytterligare steg och bygger upp ett helt gemensamt europeiskt asylsystem tror vi att det blir ett steg ännu längre ifrån en human flyktingpolitik. Det är en sådan som Vänsterpartiet vill se.

Också vi känner oss därför skeptiska till förslaget och kommer troligen att anmäla avvikande mening såvida ministern inte kan övertyga mig på mötet.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Det är en utmaning!

Anf. 92 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Jag tror mig inte riktigt om det. Men jag noterar att det är de två ytterlighetspartierna i riksdagen som gemensamt bildar front mot förslaget om att upprätta ett gemensamt europeiskt asylsystem. Det tycker jag är mycket intressant. Om än med helt olika ingångsvärden är det ändå på det viset. Då är det skönt att veta att regeringen har en stabil majoritet i samarbetet med Miljöpartiet i dessa frågor.

För att börja med att svara på Margareta Sandstedts frågor är det rent faktiskt så att Sverige sedan den 1 augusti förra året medger rätten för asylsökande att få undantag för kravet på arbetstillstånd från dag ett. Det har vi gjort därför att vi tycker att det är bra att människor så fort som möjligt jobbar på att bli självförsörjande och inte fastnar i bidragsberoende för det fall att de skulle få uppehållstillstånd. Om man inte får det, utan får ett nej, ska man lämna Sverige. Men då har man ändå tjänat pengar och dessutom skaffat sig kunskaper, så det har inte varit någon tid förspild – därav förändringen i lagstiftningen. Jag tycker att det vore utmärkt om övriga EU kunde ta efter detta. Det är också det som är vår ingång, det vill säga att människor ska få jobba i så stor utsträckning som möjligt.

Jag kan inte heller se något annat än att det är märkligt att göra bedömningen att det skulle vara fel med en så hög grad av likformighet i bedömningarna i besluten som möjligt inom unionen. Tvärtom är det detta som är rättssäkerhetens själva bas. Ett beslut i ett asylärende ska se precis likadant ut oavsett om ärendet har lämnats in i den ena eller andra medlemsstaten. Det är givetvis något som regeringen tycker är oerhört angeläget, så att vi har så få avvikelser som möjligt från den norm som bör vara gemensam i EU när det gäller vad som är korrekt skyddsbehov.

Detta för mig in på svaret till Jens Holm. Även om man kan ha synpunkter på gränskontrollen och så vidare vill jag säga att jag har många av frivilligorganisationerna i ryggen när det gäller detta med gemensamt asylsystem – det gäller UNHCR, Röda Korset, Rädda Barnen, alla de som genom åren har yttrat sig i de här frågorna, och inte minst de organisationer som koordinerar de europeiska flyktingorganisationerna. De säger alla att de vill ha ett gemensamt europeiskt asylsystem. Jag har själv flera gånger talat på konferenser ordnade av sådana organisationer, inte minst av Röda Korset i Stockholm, där alla har tyckt att detta är viktigt.

Om nu Vänsterpartiet säger att man inte vill ha ett gemensamt europeiskt asylsystem blir den omedelbara motfrågan: Vad ska vi ha i stället, då? Ska vi ha det som Margareta Sandstedt vill ha, alltså en ordning där varje enskild medlemsstat skapar sina regler för vad som ska gälla när det gäller skydd, asylprocedur och mottagande? Detta är den stora, avgörande frågan. Har man inget svar på den utan bara säger nej, vilket två partier hittills i den här överläggningen har gjort, kan jag inte tolka det på annat sätt än att vi från regeringens och Miljöpartiet de grönas sida har stakat ut en väldigt tydlig kurs för vart vi vill ta det här projektet. Det är också det vi kommer att göra under den här mandatperioden.

Anf. 93 JENS HOLM (V):

Först skulle jag vilja nämna något som jag tycker är bra i den svenska hållningen, och det är att man säger att enskilda medlemsstater inte ska hindras att ha en mer generös inställning än den EU som helhet har. Det är en av grunderna för Vänsterpartiets politik att man ska kunna gå före som enskilt medlemsland. Men ett förslag som bygger på harmonisering, alltså att man ska göra likadant – ministern framhöll ju här att det måste vara exakt likadant i alla medlemsländer – strider mot den grundhållningen. Vi vet också att även om man skulle önska ett rättssäkert system där alla behandlades likadant blir det inte så i praktiken, för man gör olika bedömningar.

En av våra huvudinvändningar mot den europeiska politiken på det här området är att asylsökande inte får rätten att söka asyl i de länder dit de kommer, utan om de får nej i ett EU-land får de automatiskt nej i hela EU. På så sätt bygger man en mur mot omvärlden. Det ser man också när man tittar på vad man lägger resurserna på. Det läggs extremt stora resurser på att hålla flyktingar borta från Europa. Man lägger pengar på Frontex. Man skickar tillbaka människor. Man gör det bara svårare för människor att ta sig till Europa och söka asyl. Siffran 2 000 drunknade i Medelhavet i år ska sättas in i det sammanhanget, tycker jag.

Jag har en avvikande mening som jag kan läsa upp, men jag lyssnar gärna på vad ministern säger först.

Anf. 94 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Det är en intressant och viktig politisk överläggning som vi har i den här frågan, och det är bra, för den tydliggör de politiska skillnaderna i de här frågorna.

Först och främst vill jag gärna påpeka att detta med att man om man får nej på sin asylansökan i en medlemsstat inte kan söka vidare ju är ganska rimligt om hela unionen ska betraktas som ett skyddsområde.

Oavsett var man lämnar in sin ansökan ska det ske en behandling som ska vara likformig. Då är det också rimligt att man accepterar ett nej om man får ett sådant svar och då lämnar unionen. Det är klart att Vänsterpartiet inte tycker det. Det har framgått fler gånger. Men logiskt sett måste det vara på det sättet.

Att det ska fungera rättssäkert förutsätter emellertid att behandlingen ser likadan ut. Jens Holm sade nyss att vi ser att det i dag inte är så. Men bör vi då inte sträva efter att det ska bli så? Detta är den utgångspunkt som regeringen har. Vänsterpartiets utgångspunkt har jag aldrig blivit klok på trots att jag varit statsråd sedan 2006 och lyssnat på många riksdagsdebatter. Men vad alternativet till en ordning med likformighet, rättssäkerhet och exakt likadan bedömning i varje medlemsstat skulle vara vet jag inte.

Det har pratats mycket om resurser till Frontex och så vidare. EU lägger också mycket resurser till Flyktingfonden årligen och sätter även av resurser till det europeiska stödkontoret för asylfrågor. Enskilda medlemsstater investerar därutöver pengar i organisationer som UNHCR, som i sin tur arbetar för att EU ska skapa bra och välfungerande system och som bland annat är på plats i Grekland och hjälper den grekiska regeringen med att upprätta ett bra och fungerande asylsystem. Detta pågående arbete vet jag att ledamöterna i socialförsäkringsutskottet har fått ta del av vid sitt besök i Grekland för inte så länge sedan.

På det hela taget tycker jag alltså att detta är en bra diskussion som klargör skillnaderna och också visar att regeringen har ett tydligt mandat när vi nu åker till Bryssel för att förespråka detta, i trots mot dem som inte vill ha något av förbättring över huvud taget.

Anf. 95 JENS HOLM (V):

Jag har en sista fråga till ministern: Ett nej i Grekland är alltså ett nej i Italien – är detta något som ministern tycker är helt acceptabelt? De människorna ska alltså aldrig ges någon chans att söka asyl i till exempel Sverige?

Anf. 96 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! I dagsläget gör Migrationsverket en prövning om man lämnar in en ny ansökan. Jag tycker dock att det i förlängningen ska vara så att EU ska betraktas som ett gemensamt område med en acceptabel standard i var och en av medlemsstaterna. Att det inte ser ut så i dag konstaterade Jens Holm själv, men att därav dra slutsatsen att det är så det ska vara i framtiden och att vi inte ska satsa på att bygga ett gemensamt system är för mig en obegriplig logik. Jag har aldrig förstått den trots att jag har hört den upprepas i många debatter av representanter för Vänsterpartiet.

Jag noterar också att man lägger sig farligt nära Sverigedemokraternas hållning, som ser det som ett önskvärt tillstånd att medlemsstaterna behåller sina system intakta och inte ersätter dem med en gemensam ordning. Man riskerar att hamna på exakt den kurs som jag tror att Vänsterpartiet vill undvika, det vill säga att man lägger sig bredvid Sverigedemokraterna, i samma fåra.

Anf. 97 FREDRICK FEDERLEY (C):

Ordförande! Tack, statsrådet, för redogörelsen! Jag vill bara säga att jag står bakom regeringens ståndpunkt, som också diskuterades i socialförsäkringsutskottet kl. 16 i onsdags. Därmed har man även samrått i ärendet. Det vill jag påminna nämnden om.

2011/12:1

16 september

Anf. 98 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Jag skulle först vilja komma med en kommentar om detta med Frontex, som många uttalar sig om men få verkar veta vad det har för roll egentligen. Frontex är ju ett sätt som EU har för att se till att rättssäkerhet och liknande sköts på ett bra sätt mellan olika medlemsstater. Även om vi kan ha mycket synpunkter på det grekiska systemet tror jag att Frontex åtminstone håller det någorlunda över ytan.

I onsdags ställde jag en fråga till migrationsministern om vidarebo-sättningsprogrammet. Jag tycker att det är tråkigt att det har blivit stoppat eftersom kommissionen och parlamentet inte kommer överens. Jag tycker att det kan vara av intresse att en vidare krets ändå får en lägesrapport, för ingen tror att det har hänt något de senaste dagarna.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Vi låter Jens Holm läsa upp den avvikande meningen.

Anf. 100 JENS HOLM (V):

Först vill jag säga att jag tycker att ministerns försök att koppla ihop Vänsterpartiet med Sverigedemokraterna är ovärdigt. Jag skulle kunna berätta om antalet gånger det partiet har röstat med den regering som ministern tillhör. Det är mer än 95 procent av omröstningarna i riksdagen. Då kan man fråga sig vilka som står närmast Sverigedemokraterna egentligen.

Den avvikande mening som jag vill anmäla i den här frågan lyder: Den svenska ståndpunkten bör förtydliga att det är väsentligt att EU:s yttre gränser utformas så att de asylsökande får tillträde och därmed möjlighet att söka asyl. Enbart i år har 2 000 personer drunknat i Medelhavet på väg till Europa. Hur många av dessa som hade skyddsbehov kommer vi aldrig att veta. EU måste ha lagliga och säkra vägar för människor att utnyttja sin grundläggande mänskliga rättighet, nämligen rätten att söka asyl.

Anf. 101 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr ordförande! Min bild av socialförsäkringsutskottets möte i onsdags var att vi fick information, ställde ett antal frågor och att frågorna skulle komma tillbaka för samråd när vi visste ingången i de olika direktiven. Regeringen kunde inte redovisa vare sig exakta konsekvenser i lagstiftningen eller budgetära konsekvenser. Min bild är alltså att vi ställde ett antal frågor men att detta skulle komma tillbaka till utskottet senare.

Vi har haft synpunkter när det gäller ordning och reda på arbetsmarknaden kontra detta med arbetskraftsinvandring och att kunna byta spår från asylsökande till arbetskraft. Den frågan har varit uppe tidigare men i ett annat sammanhang.

I dokumentet står det att medlemsstaterna ska "ges större handlingsutrymme under den period då ansökningar prövas i första instans eller vid en situation då det inkommer ett stort antal asylansökningar samtidigt". Min poäng var att detta med "större handlingsutrymme" skulle kunna innebära nästan vad som helst. Det preciseras inte.

Jag uppfattade i alla fall att statsrådet skulle återkomma till socialförsäkringsutskottet vid en föredragning i oktober för att presentera hela paketet. Min bild är alltså inte att vi har haft något samråd utan att ministern ska komma tillbaka till socialförsäkringsutskottet. Därför har vi inte anmält någon avvikande mening vid det tillfället utan betraktat det som en information från ministern, liksom att det mer är en information till EU-nämnden här.

Anf. 102 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Jag ska helt kort svara Jens Holm. Det är klart att man kan sätta sig och räkna pinnar, men rent kvalitativt kan man nog säga att de gånger då Sverigedemokraterna har röstat med regeringen i migrations- och asylfrågor torde vara mycket lätt räknade. Jag tror att deras antal uppgår till noll.

Objektivt sett spelar det för mig ingen roll att vägarna för Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet ser olika ut om målet, det vill säga att man inte vill upprätta ett gemensamt europeiskt asylsystem, är exakt det samma. Detta är kärnan i den diskussion som vi har haft, och jag är glad att kunna konstatera att Miljöpartiet tillsammans med regeringen nu har byggt en plattform som innebär att man inte längre tycker att det är fel att ha ett gemensamt europeiskt asylsystem utan tvärtom tycker att man ska bygga det. Man kan sedan ha synpunkter på enskildheter i detta, men att helt avfärda projektet, som två partier i riksdagen gör, är något helt annat.

Sedan har vi Eva-Lena Janssons fråga från socialförsäkringsutskottet i går. Det är helt riktigt att det ska ges en djupinformation den 13 oktober, som jag har utlovat. Men det vi tar upp och diskuterar här, som kommissionen har ställt frågor om och som är föremål för överläggning i dag och har varit uppe för samråd, är Dublinförordningen och mer specifikt den här mekanismen. De andra två frågorna – asylprocedurdirektivet och mottagandedirektivet – är vad vi kommer att ta upp på djupinformationen. Det är precis som jag har sagt.

För att klargöra själva sakfrågan skulle jag vilja lämna ordet till planeringschefen i departementet, Ola Henrikson.

Anf. 103 Planeringschef OLA HENRIKSON:

Den fråga som Eva-Lena Jansson ställde rör en skrivning i den rådspromemoria som tagits fram inför det här mötet. Det är taget ordagrant ur ett meddelande från kommissionen. Det rör alltså mottagandedirektivet.

Vad kommissionen där föreslår och som kanske inte med fullständig tydlighet framgår här är att man som huvudregel ska tillåta asylsökande att arbeta efter sex månaders vistelse i det land där de har sökt asyl men att man ska kunna ha undantag från denna huvudregel. Det är det som avses med talet om flexibilitet. Det gäller till exempel vid en stor inströmning av asylsökande. Det är alltså den informationen som ska framgå där.

Som sagt återkommer vi med djupinformation senare.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Eftersom ingen annan begär ordet sammanfattar jag på så sätt att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna men med två avvikande meningar. Den ena kommer från Sverigedemokraterna, som fokuserar på att asylpolitiken bör vara nationell och att det är för mycket detaljstyrning. Den andra kommer från Jens Holm, och den har han läst upp här tidigare.

Vi går vidare till punkt 1 under Gemensamma kommittén, Informationssystemet för viseringar.

Anf. 105 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr ordförande! Det handlar om ännu en lägesrapport om VIS, och jag hänvisar till det skriftliga underlaget. Det behövs kanske ingen djupare genomgång.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Detta har vi varit med om förut. Är det någon som har några frågor? Nej. Då tackar vi för informationen.

Det var det hela. Tack för i dag och trevlig helg!

Anf. 107 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Tack, detsamma!

2011/12:1

16 september

Innehållsförteckning

1 § Jordbruk och fiske.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 6 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 8 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	2
Anf. 9 PYRY NIEMI (S).....	3
Anf. 10 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	3
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 12 PYRY NIEMI (S).....	3
Anf. 13 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	4
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	4
2 § Rättsliga och inrikes frågor	5
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 16 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP).....	5
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 18 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP).....	6
Anf. 19 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	7
Anf. 20 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP).....	7
Anf. 21 PYRY NIEMI (S).....	7
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	7
3 § Rättsliga och inrikes frågor	8
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	8
Anf. 25 MARIE GRANLUND (S).....	9
Anf. 26 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	9
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 28 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	9
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 30 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	10
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 32 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	10
Anf. 33 JENS HOLM (V)	11
Anf. 34 FREDRICK FEDERLEY (C)	12
Anf. 35 KERSTIN HAGLÖ (S).....	12
Anf. 36 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	12
Anf. 37 Ämnesrådet NILS HÄNNINGER.....	13
Anf. 38 JENS HOLM (V)	13
Anf. 39 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	14
Anf. 40 JENS HOLM (V)	14
Anf. 41 MARIA FERM (MP).....	15
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 43 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	15
Anf. 44 FREDRICK FEDERLEY (C)	16
Anf. 45 JENS HOLM (V)	16

Anf. 46	ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 47	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	16
Anf. 48	JENS HOLM (V)	16
Anf. 49	ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 50	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	17
Anf. 51	Ambassadör LARS WERKSTRÖM	17
Anf. 52	JENS HOLM (V)	17
Anf. 53	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	17
Anf. 54	ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 55	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	18
Anf. 56	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 57	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	19
Anf. 58	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 59	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	19
Anf. 60	ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 61	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	20
Anf. 62	ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 63	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	20
Anf. 64	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 65	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	21
Anf. 66	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 67	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	21
Anf. 68	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 69	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	21
Anf. 70	MARIE GRANLUND (S).....	22
Anf. 71	ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 72	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	22
Anf. 73	MARIE GRANLUND (S).....	23
Anf. 74	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	23
Anf. 75	ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 76	Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	23
Anf. 77	ORDFÖRANDEN.....	24
4 §	Rättsliga och inrikes frågor	25
Anf. 78	ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 79	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	25
Anf. 80	MARIE GRANLUND (S).....	25
Anf. 81	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	26
Anf. 82	MARIE GRANLUND (S).....	26
Anf. 83	ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 84	EVA-LENA JANSSON (S)	26
Anf. 85	ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 86	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M)	26
Anf. 87	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	27
Anf. 88	ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 89	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	27
Anf. 90	JENS HOLM (V)	28
Anf. 91	ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 92	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M)	28
Anf. 93	JENS HOLM (V)	29
Anf. 94	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M)	29
Anf. 95	JENS HOLM (V)	30

2011/12:1
16 september

Anf. 96 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	30
Anf. 97 FREDRICK FEDERLEY (C)	30
Anf. 98 MIKAEL CEDERBRATT (M).....	31
Anf. 99 ORDFÖRANDEN	31
Anf. 100 JENS HOLM (V)	31
Anf. 101 EVA-LENA JANSSON (S)	31
Anf. 102 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	32
Anf. 103 Planeringschef OLA HENRIKSON	32
Anf. 104 ORDFÖRANDEN	33
Anf. 105 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	33
Anf. 106 ORDFÖRANDEN	33
Anf. 107 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	33